

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1702. usque ad annum 1708

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 13322648

§. 34. Tumultus Polonici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67633)

§. XXXIV.

*Tumultus Polonici.*Sæc. XVII.
A. C. 1703.

Atrocius adhuc erat bellum, quod Carolus XII. Sueciæ Rex, qui suis desideriiis, fama, & armis universum pene mundum, nunquam vero seipsum implevit, satiavitque, Polonis intulerat. Hic enim in Livoniam irrumpens, Poloniæ Regem, eoquod cum Moscoviæ Duce foedus iniisset, hostiliter invasit, cæsisque Saxonibus Curlandiam & universam ferme Lithuaniam intestinis Procerum dissidiis jam antea scissam armis suis subjecit. Indixerat Fridericus Augustus Poloniæ Rex Varsoviæ comitia, in quibus domesticæ dissensiones die decima nona Januarii tam feliciter fuerunt compositæ, ut Rex inde sperandam totius Regni tranquillitatem Pontifici nuntiaret, ab eoque die quinta Augusti gratulatorias reciperet literas. Verum ea spes brevi evanuit; cum enim Rex quædam officia Proceribus Reipublicæ minus acceptis distribueret, recrudescentibus dissidiis, alius Varsoviæ conventus habebatur, in quo sancitum, per Legatos ad Sueciæ Regem decernendos eundem esse rogandum, ut cuncta juxta Olivensem pacem ad pristinum statum redi-

*Voltaire. hist.
de Charl. XII
lib. 2.*

Sæc. XVII. redigere ac Curlandiam reddere velit:
A. C. 1703. Sueciæ Rex impotenti ditiones suas
 protendendi libidine agitatus, nec
 hosce Legatos, nec Königsmarckiam
 Comitissam a Rege Polono submissam
 audire dignatus, Vizdomium Poloni
 Cubicularium custodiæ dedit, mox
 etiam cum suis copiis ad interiora Li-
 thuanix penetrans, Vilnam urbem ce-
 pit, totamque regionem inhumanis
 exactionibus exhaustit. Rursus Poloni
 Oratores Grodnam profecti, Suecum
 ad pacis consilia inclinare nitebantur;
 hic vero Polonos, ut suas vires contra
 Augustum Regem Suecis jungerent,
 sollicitabat, caussatus, quod Poloniæ
 Rex in Reipublicæ damnum seorsum
 pacem inire, & inita pacta violare mo-
 litus sit, ipse vero Sueciæ Rex Rei-
 publicæ commoda & quietem tueri in-
 tentus esset, proin ambo contra Au-
 gustum tanquam communem utri-
 usque hostem arma jungerent, eoque
 exauctorato novum Regem elige-
 rent. Enimvero Radieowskius Car-
 dinalis ac Regni Primas per Pon-
 tificis literas excitatus, ne hosce
 tumultus fovere videretur, ab hoc pro-
 posito, ac ulteriore Regni invasione
 Polonos amovere nitebatur: Pontifex
 quoque Poloniæ Regem, Senatores &
 equites impense hortabatur, ut sedulo
 pro-

Sæc. XVII.
A. C. 1703.

prospicerent, ne quid in perniciem animarum, vel in Catholicæ Religionis damnum fieret. Verum Sueciæ Rex haud ignarus, hunc ipsum Cardinalem, & Nobilium non paucos Augusto minus propensos esse, motis castris Varsaviam versus contendit, in totoque prælio Klitsoviæ Polonos & Saxones ingenti clade protrivit, & Cracoviam interceptit. In hisce rerum angustiis Poloniæ Rex Cæsaris Danique Regis opem implorans, ad diem quartam Februarii hujus anni comitia Mariaburgi habenda indixit, ad quæ tamen Primas, etsi iterum iterumque rogaretur, venire recusabat, aliaque Procerum comitia ad vigesimam ejusdem Mensis diem Varsaviæ haberi jubebat. Eapropter Rex, cum non nisi armis sceptrum suum conservari posse cerneret, militum delectus ubique haberi præcepit, sibi que adversantes conciliare studuit: Prævertat tamen hosce conatus Sueciæ Rex, qui die prima Maij Pultusciæ rursus Saxones & Polonos profligavit. Nihilominus Lublini habebatur Conventus, in quo Regis fautores Primatem tanquam Regni Proditorem multis convitiis oneratum ad denuo præstandum Regi fidelitatis sacramentum adegerunt, bellumque totis viribus contra Suecos, eisque adhærentes gerendum

nec

Sæc. XVII. nec de exauctorando Rege cogitandum
A. C. 1703. esse decreverunt: Inde exacerbatus

Carolus Rex Thorunium obsidione cepit, & Dantiscanis & Elbingensibus immensum tributum imperavit, curæque Lublinensis conventus pacta servaturis extrema quæque interminatus est. Ceterum Pontifex, cum Primatem Regni Proceribus Polono Regi adversantibus accessurum timeret, hæc ad eundem die vigesima secunda Septembris perscripsit: „Multo acerbiori dolore conficimur, dum a privatis studiis, imo ab omni prorsus contentione non haberemus immunes illos, qui præcipuis Ecclesiæ dignitatibus ornati, & tanquam lucernæ in conspectu populi constituti, exempla lenitatis, & sinceræ in Domino dilectionis, ac imprimis pietatis, & Zeli pro Catholicæ fidei incolumitate, ubique præbere tenentur, quo fit, ut Te, quemadmodum alias pluries hortati sumus, sic nunc etiam, atque etiam obtestemur, atque pro paternæ nostræ charitate moneamus, ut sicuti gradu cæteros omnes antecellis, ita eos per tua vestigia ad commune bonum perducere cures, ac eo demum quo par est, Zelo incumbas comparendæ Regno ipsi, atque Charissimo in Christo Filio Nostro Augusto Poloniæ
 „Regi

„Regi, tranquillitati ac Paci; cum e-
 „nim perspecta sit omnibus auctoritas,
 „quam apud Rempublicam ob dignita-
 „tem, qua decoraris, obtines, fieri
 „vix potest, ut adversi aut secundi
 „casus, qui isthic subinde contingent,
 „Tibi potissimum non adscribantur.
 „Movere autem Te imprimis debet
 „Dei caussa, quæ hic tam manifeste
 „agitur, in qua si quæ minus diligen-
 „ter, quam decet, præstiteris, nonne
 „Deus requiret ista? ipse enim novit,
 „abscondita cordis. Age itaque, &
 „dum tui muneris debitum implere sa-
 „tagis, tui etiam nominis splendori
 „consule, ac cura, ut Tibi Patria per-
 „petuo debeat eam felicitatem, quam
 „maxime nunc expetit, Nobisque de-
 „mum hoc solatium in sollicitudine,
 „quam in tanta Christianæ Reipublicæ
 „perturbatione gerimus, conciliare ne
 „prætermittas.”

Sæc. XVII.
 A. C. 1703.

§. XXXV.

*Diversæ Clementis XI. Constitutio-
 nes ac gesta.*

Jam supra adduximus Clementis XI. Bullam, qua duodecima Februarii die famosum casum conscientie damnavit, cujus Bullæ necnon sententiæ die 23. Octobr. 1668. pronuntiatae ex-

Bull. magn. Const. Clemens XI. Const. 12. Epist. Clem. XI. Vid. supra t. 66. pag. 714.

Hist. Eccles. Tom. LXVII. I cutio